جلائی فر، معصومه؛ پوراحمد، علی‌اکبر (۱۳۹۴). بررسی رابطه ویژگیهای شخصیتی کتابداران شاغل در کتابخانههای دانشگاههای شهر بیرجند با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه (۱۳۹۳). *پژوهش‌نامه کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۵ (۲)، ۱۶۲-۱۴۴.

بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی کتابداران شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های شهر بیرجند با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه (۱۳۹۳)

معصومه جلائی‌فر[1]، دکتر علی‌اکبر پوراحمد[2]

تاریخ دریافت: ۹۳/۹/۸ تاریخ پذیرش:۹۴/۵/۳۱

چکیده

هدف: *این مطالعه با هدف بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی کتابداران شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های شهر بیرجند با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه (۱۳۹۳) انجام شده است.*

روش: *در این مطالعه توصیفی – تحلیلی از نوع همبستگی، کلیه کتابداران شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های شهر بیرجند در سال ۱۳۹۳ مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها فرم مشخصات جمعیت‌شناختی (جنس، سن، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، سابقه خدمت و دانشگاه محل خدمت) و پرسشنامه محقق ساخته ۷۷ سؤالی بود. روایی پرسشنامه توسط ۵ نفر از اعضاء هیأت علمی کتابداران مورد قرار گرفت و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به‌دست آمد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 15 و آزمون‌های آماری t مستقل، آنالیز واریانس یک‌طرفه، تعقیب رنج توکی، همبستگی پیرسون و رگرسیون در سطح معنی‌داری $p \leq ۰/۰۵$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.*

یافته‌ها: *از ۴۶ کتابدار مورد مطالعه، ۱۵ نفر (۳۲/۶ درصد) مذکر و ۳۱ نفر (۶۷/۴ درصد) مؤنث بودند. میانگین نمره دیدگاه کتابداران در خصوص انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت در خانم‌ها نسبت به آقایان، در کتابداران کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری نسبت به کتابداران دیپلم و کاردانی و نیز در کتابداران دانشگاه علوم پزشکی نسبت به کتابداران دانشگاه‌های بیرجند، پیام نور، آزاد، فرهنگیان و صنعتی به‌طور معناداری بیشتر بود. ($p < ۰/۰۵$) میانگین نمره دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی در خصوص نظام پاداش در کتابخانه نسبت به دیدگاه کتابداران دانشگاه بیرجند به‌طور معناداری بیشتر بود ($p = ۰/۰۳$). بین ویژگی شخصیتی آینده‌نگری با جو کارآفرینی در کتابخانه‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و این ویژگی می‌تواند حدود ۹ درصد متغیر روحیه کارآفرینی در کتابخانه‌ها را تبیین کند. ($p = ۰/۰۵$)*

کلیدواژه‌ها: *ویژگی‌های شخصیتی، جو کارآفرینی، کتابداران، دانشگاه‌های بیرجند*

۱.نویسنده مسئول، کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناس؛ کارشناس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، Mjalaeefar@yahoo.com

۲. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیروان، Poorahmad_2@yahoo.com

مقدمه

در قرن بیست و یکم که آن را عصر دانش خوانده‌اند، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را می‌توان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکزی دانست که خدمات خود را جهت رفع نیازهای اطلاعاتی و دانشی جامعه و به‌خصوص پژوهشگران انجام می‌دهند. در هزاره‌ای که فناوری‌های نوظهور در عرصه جهانی همه‌چیز را تحت تأثیر قرار داده‌اند، کتابخانه‌ها هم‌جهت همگام شدن با تحولات و عقب نماندن از رقابت تنگاتنگی که در جریان است، راهی جز بروز ایده‌های جدید و کارآفرینی نخواهند داشت. افزایش جمعیت، افزایش تعداد سازمان‌های خدمت‌محور، افزایش نسبی مهارت‌های فناوری‌های اطلاعاتی کاربران و بالا رفتن سواد اطلاعاتی آنها همگی از مواردی هستند که ضرورت ورود کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی را به جرگه کارآفرینی تشدید کرده است (شکاری، ۱۳۹۳).

از سوی دیگر در گذشته کارکنان کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی رقیبی نداشتند ولی امروزه در تمام جنبه‌های خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی رقیبانی حضور دارند که آشکارترین آنها اینترنت و شبکه جهانی وب است و دانشجویان، استفاده‌کنندگان و کارکنان سازمان‌ها تمایل دارند که به‌جای درخواست از یک کتابدار، خود در اینترنت به جستجوی اطلاعات بپردازند (Giesecke & McNeil, 2010).

در هر حال تغییر و تحولات گسترده و گوناگونی که در سال‌های اخیر در همه ابعاد حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی رخ داده است، از یک‌سو انواع کتابخانه‌ها را تحت تأثیر قرار داده و از سوی دیگر ضرورت واکنش به آنها را بیش از پیش اجتناب‌ناپذیر کرده است و ضرورت ورود به کارآفرینی[1] را برای کارکنان این حوزه بیش از پیش ضروری ساخته است (Allison, 2007).

کارآفرینی عبارت است از مجموعه فعالیت‌هایی که با استفاده اثربخش از منابع و امکانات، به پایداری و تحریک پیشرفت اقتصادی و اجتماعی کمک می‌کند، به ایجاد ارزش‌های جدید منجر می‌شود و فرصت‌های استخدام و اشتغال تازه را فراهم می‌آورد (Yamada, 2004). برای ترویج کارآفرینی باید شرایط مناسبی در درون سازمان وجود داشته باشد. عواملی که وسعت کارآفرینی را تحت تأثیر قرار می دهند جو کارآفرینی نامیده می‌شود (Wee-Liang & Teck-Meng, 2002).

کارآفرینی در کتابداری یعنی فرایندی که در طی آن متخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی با ایده‌های نو، خلاق و شناسایی فرصت‌های جدید و نوآور رشد یابنده، به تولید کالا یا خدمت مبادرت ورزد (صفوی و مرادی، ۱۳۹۲). کارآفرینی در کتابداری شناسایی فرصت‌های جدید همراه با خلاقیت و نوآوری برای

1. Entrepreneurship

آفرینش ارزش‌هاست. آگاهی از بازار، محیط، جامعه و نیازهای مشتریان و دارا بودن نگرش کارآفرین، متخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی را در آفرینش و یا یافتن فرصت و پرداختن به آن یاری می‌دهد (محمدی و مرجانی، ۱۳۹۳).

برای تبیین کارآفرینی نظریه و رویکردهای مختلفی از سوی اقتصاددانان، دانشمندان مدیریت و محققان علوم رفتاری ارائه شده است. در این میان، از اوایل دهه ۱۹۵۰، کارآفرینی مورد توجه روانشناسان قرار گرفت و ویژگی‌های شخصیتی به‌عنوان عاملی برای تشریح رفتارها و اهداف کارآفرینانه رواج بسیاری یافت (Llewellyn & willson, 2003). می‌توان گفت ویژگی‌های شخصیتی افراد، ساختارهایی برای تشریح ویژگی‌های رفتاری آنها می‌باشند که به تشریح این موضوع کمک می‌کنند که چرا افراد متفاوت، به موقعیتی مشابه، واکنش‌های متفاوت نشان می‌دهند. در واقع سنجش ویژگی‌های کارآفرینی افراد و توسعه این ویژگی‌ها در آنان، به ایشان برای تلاش در جهت کسب موفقیت در دنیای متغیر کنونی کمک قابل‌توجهی خواهد نمود (Toftoy, 2002).

در این راستا، شیپرز[1] و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهش خود به بررسی رابطه میان محیط کارآفرینی سازمانی و با ویژگی‌های نوآوری و ریسک‌پذیری پرداختند. نتایج تحقیق نشان داد که رابطه مستقیم میان جو کارآفرینی سازمانی و نوآوری وجود داشته است. همچنین میان شاخص‌های حمایت مدیریتی و پاداش و استقلال در کار با نوآوری رابطه وجود دارد اما میان شاخص‌های انعطاف‌پذیری مرزهای سازمان و در دسترس بودن زمان با نوآوری رابطه‌ای یافت نشد.

یافته‌های تحقیق رستگار هروی (۱۳۸۸) با هدف سنجش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی کتابداران نشان داد، بین ویژگی‌های شخصیتی توفیق‌طلبی، خلاقیت، ریسک‌پذیری، مرکز کنترل درونی و کارآفرینی کتابداران رابطه معناداری وجود دارد؛ اما بین ویژگی شخصیتی تحمل ابهام و کارآفرینی کتابداران رابطه معناداری به‌دست نیامد. همچنین محمدی و همکاران (۱۳۹۰) در مطالعه خود بیان داشتند که دارا بودن کارکنان موفقیت‌طلب، دارای اعتماد به نفس، آینده‌گرا، خطرپذیر و مستقل زمینه را برای بروز رفتارهای کارآفرینانه در سازمان‌ها فراهم می‌آورد.

براساس آنچه عنوان شد، نظام کتابداری و اطلاع‌رسانی به‌منظور غلبه بر مشکلات خود، به کتابدارانی با قابلیت‌های کارآفرینی همچون ریسک‌پذیری حساب شده، نیاز به موفقیت بیشتر، خلاقیت و نوآوری، چالش‌طلبی، عمل‌گرایی، کانون کنترل درونی و ... نیاز دارند تا بتوانند عرصه کتابداری را متحول و همگام

[1]. Scheepers

با تغییرات جهانی کنند. کتابداران با ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی می‌توانند با کمک فناوری‌های نوین به ارائه نوآوری‌هایی مطابق با نیازهای اطلاعاتی مراجعان و خدمات بهتر به آنان در سایه فعالیت‌های کارآفرینانه دست یابند. لذا این مطالعه به بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی کتابداران شاغل در کتابخانه های دانشگاه‌های شهر بیرجند با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه در سال **۱۳۹۳** پرداخته است و به دنبال بررسی فرضیات ذیل می‌باشد:

۱) بین ویژگی‌های شخصیتی کتابداران با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۲) میانگین نمره دیدگاه کتابداران در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه برحسب مشخصات دموگرافیک (جنس، سن، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، سابقه خدمت، دانشگاه محل خدمت) متفاوت است.

مبانی نظری پژوهش

کارآفرینی

علیرغم قدمت تاریخی کارآفرینی و بیش از سه قرن تحقیقات در مورد آن هنوز تعریف استانداردی از آن وجود ندارد و به جرأت می‌توان گفت که به تعداد صاحب‌نظران کارآفرینی تعاریفی به‌نسبت متفاوت از آن وجود دارد و در بیشتر اوقات نیز تنها با دید اقتصادی به آن نگریسته شده است (رستگارهروی، ۱۳۸۸).

اصطلاح کارآفرینی در معنا و مفهوم فعلی را اولین بار اسچیومپتر[1] به کاربرد. این اقتصاددان که او را پدر علم کارآفرینی می‌نامند، کارآفرینی را مهم‌ترین عامل توسعه اقتصادی می‌داند. ریشه واژه کارآفرینی از کلمه فرانسوی (Entreprendre) به معنای متعهد شدن نشأت گرفته است. در واژه‌نامه وبستر کارآفرین کسی است که متعهد می‌شود خطرهای فعالیت اقتصادی را سازماندهی، اداره و تقبل کند. در تعریفی جامع می‌توان گفت کارآفرینی نتیجه فرآیند ساخت‌یافته و منظمی است که خلاقیت و نوآوری را به نیازمندی‌ها و فرصت‌ها در بازار پیوند می‌دهد (استادزاده، ۱۳۸۲). کارآفرین بودن به معنی در هم آمیختن ویژگی‌های شخصیتی، ابزار مالی و منابع موجود در محیط کار است؛ بسیاری از ویژگی‌های شخصیتی را می‌توان پرورش داد و به کمک آن در کار به موفقیت دست یافت (شاه‌حسینی، ۱۳۸۳). کارآفرینی تبدیل ایده نو به محصول

[1]. Schumpeter

یا خدمات است که از نتایج آن می‌توان به افزایش بهره‌وری، ایجاد ثروت، رفاه و اشتغال‌زایی اشاره کرد (احمدپورداریانی و مقیمی، ۱۳۸۸).

ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه

در سیر تبیین مفهومی کارآفرینی، ویژگی‌ها، کارکردها و فعالیت‌های متنوعی به افراد کارآفرین نسبت داده شده است. مطالعات انجام شده در این زمینه به شکل‌گیری رویکرد ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه منجر شد. در رویکرد ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه، اعتقاد بر این است که برخی ویژگی های شخصیتی تعریف شده وجود دارد که می‌تواند زمینه‌ساز توسعه روحیه کارآفرینی در انسان باشد؛ بنابراین یکی از مقوله‌هایی که طی سال‌های اخیر پژوهش‌های بسیاری در ارتباط با آن صورت پذیرفته است، بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرین‌ها است. به‌طورکلی، ویژگی‌های متعددی در خصوص کارآفرینان در تحقیقات مختلف شناسایی شده است. در این ارتباط روانشناسان تلاش می‌کنند تا ریشه‌های روان‌شناختی اعمالی که کارآفرینان انجام می‌دهند را تعیین کنند (نعمتی، ۱۳۹۲).

در طی دو دهه آخر قرن بیستم، غالب صاحب‌نظران کارآفرینی، قابلیت‌های اصلی و مهمی مانند خلاقیت (Galbraith, 2002)، ریسک‌پذیری (Olakitan & Ayobami, 2011)، کانون کنترل (Hood & Young, 1993)، تحمل ابهام و استقلال‌طلبی، اعتماد به نفس (زالی و همکاران، ۱۳۸۶)، موفقیت‌طلبی (ملک احمدی و پوربهرام، ۱۳۹۲) و آینده‌نگری (کیانا، ۱۳۸۹) را به‌عنوان ویژگی‌های اساسی افراد کارآفرین برشمرده‌اند که در ذیل به آنها اشاره می‌گردد.

- ✓ **خلاقیت:** خلاقیت به معنای ایده‌ها و فنون جدیدی است که به‌عنوان راه‌حل‌هایی مورد استفاده قرار می‌گیرند تا بتوانند مشکلات شناخته‌شده را حل کنند (Prochaska, 2002).
- ✓ **ریسک‌پذیری:** ریسک‌پذیری به شخصیت فرد و تجارب گذشته وی بستگی دارد. کارآفرینان اعتدال در خطرپذیری را ترجیح می‌دهند و اموری را دنبال می‌کنند که علاوه بر چالش‌انگیز بودن، نه خیلی سهل‌الوصول و نه غیرممکن باشد.
- ✓ **کانون کنترل:** کانون کنترل یکی از ویژگی‌های مهم شخصیتی کارآفرینانه و از موضوعات بسیار حائز اهمیت در حوزه مدیریت و سازمان محسوب می‌شود و به معنای آن است که شخص چگونه منبع نتایج مثبت یا منفی را به خود یا دیگران نسبت می‌دهد. این ویژگی شخصیتی کارآفرینانه مشتمل بر سه بعد کانون کنترل درونی، بیرونی و درونی بیرونی است. منظور از کانون کنترل درونی آن است که فرد رویداد خاصی را ناشی از رفتار یا ویژگی‌های به‌نسبت پایدار خود می‌داند. کانون

کنترل بیرونی به این معنا است که فرد نوعی تقویت مثبت یا منفی را که به دنبال رفتار خاصی آمده، معلول رفتار خود نداند؛ بلکه آن را نتیجه تصادف و اتفاق و شانس تلقی کند و با طرح عوامل محیطی، امکان پیش‌بینی آن را نفی کند. هنگامی‌که فرد همزمان از دو ویژگی کنترل درونی و بیرونی برخوردار بوده یا وضعیتی متوسط داشته باشد، کانون کنترل درونی بیرونی خطاب می‌گیرد (نعمتی، ۱۳۹۲).

- ✓ **تحمل ابهام:** قدرت تحمل ابهام عبارت است از پذیرفتن عدم قطعیت به‌عنوان بخشی از زندگی، توانایی ادامه حیات با دانش ناقص درباره محیط و تمایل به آغاز فعالیتی مستقل بی‌آنکه شخص بداند آیا موفق خواهد شد یا خیر. به نظر می‌رسد کارآفرینان بدون اینکه احساس تهدید یا ناراحتی کنند قادرند به‌طور اثربخش با شرایط و اطلاعات مبهم، ناقص، غیرقطعی، سازمان‌نیافته و غیرشفاف روبه رو شوند و ضمن رفع ابهامات، آنها را به نفع خود تغییر دهند (احمدپورداریانی، ۱۳۸۱).
- ✓ **استقلال‌طلبی:** نیاز به استقلال از ویژگی‌هایی است که به‌عنوان نیروی بسیار برانگیزاننده مورد تأکید واقع شده است. استقلال‌طلبی را می‌توان به‌صورت عباراتی مانند کنترل داشتن بر سرنوشت خود، کاری را برای خود انجام دادن و آقای خود بودن تعریف کرد (احمدپورداریانی، ۱۳۸۱).
- ✓ **اعتماد به نفس:** اعتماد به نفس دیدگاهی است که به فرد اجازه می‌دهد تا از خود تصویری مثبت و واقعی داشته باشند. داشتن اعتماد به نفس به این معنی نیست که فرد قادر به انجام همه کاری هست. افراد با اعتماد به نفس انتظارات واقعگرایانه دارند. حتی وقتی که بعضی از انتظاراتشان برآورده نمی-شود دیدگاه مثبتشان را حفظ می‌کنند و خودشان را قبول دارند (رجبی پور میبدی، دعائی و امامی میبدی، ۱۳۹۱).
- ✓ **موفقیت‌طلبی:** به مفهوم نیاز به کسب موفقیت، انگیزه مشخص بشری که از دیگر نیازهای انسانی متمایز است. کارآفرینانی که با به‌کارگیری انگیزه و محرک درونی خود دست به رقابت و چالش می‌زنند، به‌نوعی نیاز به توفیق یافتن و مطرح‌شدن را احساس می‌کنند (ملک‌احمدی و پوربهرام، ۱۳۹۲).
- ✓ **آینده‌نگری:** کارآفرینان می‌دانند به کجا می‌خواهند بروند. آنها تصور و دیدگاهی از آینده سازمان خود دارند. گرچه شاید کارآفرین مجبور به برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و قطعی باشد، ولی داشتن چنین دیدگاهی می‌تواند این برنامه‌های کوتاه‌مدت را در یک جهت برای رسیدن به هدف هماهنگ نماید (کیانا، ۱۳۸۹).

پیشینه تحقیق

در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی، تغییرات در فناوری و به دنبال آن تغییر در انتظارات مراجعان و امکاناتی که ارائه‌دهندگان خدمات عرضه می‌کنند، کتابخانه‌ها و کتابداران را ملزم کرده است تا برای حفظ بقای خود مبارزه کنند. همچنین در این حوزه، با وجود اینکه هسته اولیه کاری آن، یعنی تدارک مجموعه‌ای سازمان‌یافته از مواد و کمک به کاربرد آنها ثابت مانده است اما چگونگی انجام این کارها در حال تحول است به‌طوری که تغییر و تحول به‌عنوان سبک زندگی مطرح است؛ بنابراین بسیار حیاتی است که کتابخانه‌ها و کتابداران فراتر از نقش سنتی خود به‌عنوان کانال‌های منفعل اطلاعات حرکت کنند و فعالانه به بازاریابی خدمات خود بپردازند و به کارآفرینی در سازمان خود بپردازند (محمدی و مرجانی، ۱۳۹۳).

در مطالعات مختلفی به بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان پرداخته شده است که در ذیل به برخی از این مطالعات اشاره می‌گردد.

رستگار هروی (۱۳۸۸) در پژوهشی با نام «سنجش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی کتابداران و اطلاع‌رسانان شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های دولتی شهر تهران» بیان می‌کند که رابطه معناداری بین ویژگی‌های شخصیتی نیاز به موفقیت، خلاقیت، ریسک‌پذیری، کانون کنترل درونی و میزان کارآفرینی کتابداران و اطلاع‌رسانان وجود دارد و رابطه معناداری بین ویژگی شخصیتی تحمل ابهام و میزان کارآفرینی کتابداران و اطلاع‌رسانان وجود ندارد. وجود رابطه معنادار بین مشخصات فردی (سابقه کار، جنسیت و میزان تحصیلات) پاسخ‌دهندگان و میزان کارآفرینی ایشان را رد می‌کند؛ اما بیان می‌کند که رابطه معناداری بین رشته تحصیلی کتابداران و اطلاع‌رسانان و میزان کارآفرینی ایشان وجود دارد. در مجموع نیمی از جامعه آماری از نظر کارآفرینی، ضعیف و بسیار ضعیف معرفی شدند.

در پژوهشی دیگر، منصوری و همکاران (۱۳۹۱) ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران را در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۹ مورد مطالعه قرار دادند. براساس یافته‌های این پژوهش که به روش پیمایشی انجام شد تنها ۴/۳۸ درصد دانشجویان رشته کتابداری دانشگاه تهران دارای ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی بودند و فاصله زیادی با وضعیت مطلوب داشتند.

در تحقیقی که باب‌الحوائجی و همکاران (۱۳۹۳) با عنوان «مطالعه متغیرهای جمعیت شناختی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی و تأثیر آن بر ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی از دیدگاه مکتب انسان‌گرایانه، مطالعه موردی: واحدهای جامع دانشگاه آزاد اسلامی» از نوع توصیفی و روش پیمایشی – تحلیلی انجام دادند؛ ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی در کتابداران به‌طور معناداری از حد متوسط بیشتر بود و رابطه معناداری بین مدرک تحصیلی کتابداری و سطح تحصیلات کتابداران با ویژگی‌های

روان‌شناختی آنان وجود داشت. همچنین بین برخی از ویژگی‌های روان‌شناختی کتابداران با متغیرهای مدرک تحصیلی و سطح تحصیلات دارای ضریب مثبت و مستقیم بوده که با افزایش نمرات مقیاس این متغیرها، ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی کتابداران افزایش می‌یافت. در بین ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی، آینده‌نگری کمترین میزان تأثیر و نوآوری بیشترین میزان تأثیر را از متغیرهای جمعیت شناختی می‌پذیرد.

عسگراوغلی و عابدی (۱۳۹۲) در پژوهشی به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده متناسب به بررسی تأثیر شخصیت کارآفرینانه بر عملکرد شغلی کارکنان با میانجی‌گری توانمندسازی پرداختند. نتایج به‌دست آمده از تخمین ضرایب استاندارد مدل ساختاری، مقدار ۰/۹۳ را برای ضریب مسیر شخصیت کارآفرینی با عملکرد شغلی نشان می‌دهد و مقدار ۰/۸۸ را برای ضریب مسیر شخصیت کارآفرینی با عملکرد شغلی با میانجی‌گری توانمندسازی نشان می‌دهد.

هوی[1] (۲۰۱۳) در پژوهش خود در رابطه با تحول مدیریت دانش در کتابخانه‌ها، به مبحث آموزش کارآفرینی در کتابخانه‌ها به‌عنوان موضوعی جدید می‌پردازد و نقش کتابداران را در آموزش مهارت‌های کارآفرینی به دانشجویان خاطرنشان می‌کند.

ویلمت و ول[2] (۲۰۱۳) در مقاله‌ای با عنوان «پاسخ به تنش‌های مالی و تغییر متون آموزشی: یک کتابدار کارآفرین» به بررسی طرح‌های کارآفرینی مختلف معرفی شده توسط ران‌داو[3] پرداخته‌اند به‌عنوان مثال اینکه چگونه ایده‌های کارآفرینی می‌تواند در خدمت آموزش‌های خاص قرار گیرد و یا این مبحث که محدوده کارآفرینی توسط مدیران آموزشی به‌صورت مداوم در حال تغییر است.

چل و هاورث[4] (۲۰۰۹) در مطالعه خود در زمینه بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان دریافتند از ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان می‌توان به قابلیت نوآوری، مشاهده، ارزیابی فرصت‌ها، گردآوری منابع موردنیاز، میل به نتیجه و دوراندیشی در انجام فعالیت‌های جاری و دستیابی به مزایای حاصل از آنها اشاره نمود.

هاین[5] (۱۹۹۶) در بررسی ویژگی‌های شخصیتی و تمایل به کارآفرینی دانشجویان MBA دانشگاه علم و صنعت هنگ کنگ که به‌صورت نمونه‌گیری تصادفی انجام داد، به نتایج قابل‌توجهی دست یافت. از

1. Hui
2. Willmott & Wall
3. Ron Dow
4. Chell & Haworth
5. Hian

بین ۱۰۰ پاسخگو ۵۴ درصد پاسخ‌نامه‌ها قابل‌استفاده بود که براساس تجزیه و تحلیل آماری در ۲۲ نفر (۴۰/۷۴) گرایش به کارآفرینی مثبت و در ۳۲ نفر (۵۹/۲۶) نفر گرایش به کارآفرینی منفی بود. ویژگی تمایل به نوآوری (p=۰,۰۰۴۱)، تحمل ابهام (p=۰,۴۲۵۲) و تمایل به ریسک‌پذیری (p=۰,۰۱۹۵) بود که از نظر آماری قابل‌توجه است و دیگر ویژگی‌های شخصیتی در سطح ۰/۰۵ و یا ۰/۱۰ از اهمیت قابل‌توجهی برخوردار نبود.

همان‌طور که نتایج مطالعات عنوان‌شده در بالا نشان می‌دهد، قابلیت‌ها و ویژگی‌هایی مانند نیاز به موفقیت، خلاقیت، ریسک‌پذیری، کانون کنترل درونی، قابلیت نوآوری، مشاهده و ارزیابی فرصت‌ها، گردآوری منابع موردنیاز، میل به نتیجه و دوراندیشی در انجام فعالیت‌های جاری و دستیابی به مزایای حاصل از آنها، به‌عنوان ویژگی‌های اساسی افراد کارآفرین عنوان شده‌اند. این ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند زمینه ساز توسعه روحیه کارآفرینی در انسان باشد؛ بنابراین یکی از مقوله‌هایی که طی سال‌های اخیر پژوهش‌های بسیاری در ارتباط با آن صورت پذیرفته است، بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان است. بیشتر مطالعات عنوان شده در بالا بر روی کارکنان کتابخانه‌ها صورت گرفته است که هم‌راستا با جامعه پژوهش حاضر می‌باشد. کتابداران با ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی می‌توانند با کمک فناوری‌های نوین به ارائه نوآوری‌هایی مطابق با نیازهای اطلاعاتی مراجعان و خدمات بهتر به آنان در سایه فعالیت‌های کارآفرینانه دست یابند. لذا این مطالعه به بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی کتابداران شاغل در کتابخانه های دانشگاه‌های شهر بیرجند با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه پرداخته است.

روش پژوهش

در این مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی، کلیه کتابداران شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های بیرجند شامل کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی، دانشگاه بیرجند و دانشگاه‌های پیام نور، آزاد، فرهنگیان و صنعتی، در سال ۱۳۹۳ به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. ابزار گردآوری داده‌ها فرم مشخصات جمعیت‌شناختی شامل: جنس، سن، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، سابقه خدمت، دانشگاه محل خدمت و پرسشنامه محقق‌ساخته ۷۷ سؤالی بود. این پرسشنامه دارای ۷ مؤلفه شامل ویژگی‌های مدیران و فرهنگ‌سازمانی (۲۵ سؤال)، اطلاعات مربوط به کتابخانه محل اشتغال (۸ سؤال)، ارزیابی ویژگی‌های شخصیتی افراد (۸ سؤال)، کتابخانه و نظام آن (۷ سؤال)، پاداش‌ها در کتابخانه (۹ سؤال)، رهبری (مدیریت ارشد) سازمان (۱۰ سؤال) و فرهنگ‌سازمانی (۱۰ سؤال) می‌باشد. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه براساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت به‌صورت بسیار کم (۱) تا بسیار زیاد (۵) می‌باشد.

جهت بررسی روایی، پرسشنامه در اختیار ۵ نفر از اعضاء هیأت علمی کتابداران قرار گرفت و تغییرات موردنظر اعمال گردید. جهت تعیین پایایی، پرسشنامه به‌صورت مقدماتی بر روی ۲۰ نفر از کتابداران اجرا و پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به‌دست آمد. از ۴۸ پرسشنامه ارسال شده، ۲ پرسشنامه به دلیل مخدوش بودن، حذف گردید و تجزیه و تحلیل نهایی بر روی ۴۶ نفر انجام شد.

داده‌ها در نرم‌افزار آماری اس.پس.اس.اس ۱۵[1] وارد و با توجه اینکه براساس نتیجه آزمون کولموگروف اسمیرنوف از توزیع نرمال برخوردار بود، از آزمون‌های آماری t مستقل، آنالیز واریانس یک‌طرفه، تعقیب رنج توکی، همبستگی پیرسون و رگرسیون در سطح معنی‌داری $p\leq ۰/۰۵$ جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

از ۴۶ کتابدار مورد مطالعه، بیشترین فراوانی را خانم‌ها (۶۷/۴ درصد)، افراد رده سنی ۴۵-۳۶ سال (۴۳/۵ درصد)، کارشناسی (۶۹/۶ درصد)، کتابدار (۷۱/۷ درصد) و با سابقه کار ۲۰-۱۱ سال (۴۱/۳ درصد) تشکیل می‌دادند. بیشتر فراوانی افراد مورد مطالعه از دانشگاه بیرجند (۳۷ درصد) بودند (جدول ۱).

میانگین نمره دیدگاه کتابداران در خصوص انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت در خانم‌ها نسبت به آقایان، در کتابداران کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری نسبت به کتابداران دیپلم و کاردانی و نیز در کتابداران دانشگاه علوم پزشکی نسبت به کتابداران دانشگاه‌های بیرجند، پیام نور، آزاد، فرهنگیان و صنعتی به‌طور معناداری بیشتر بود. همچنین میانگین نمره دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی در خصوص نظام پاداش در کتابخانه نسبت به دیدگاه کتابداران دانشگاه بیرجند به‌طور معناداری بیشتر بود (جدول ۲).

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد، بین ویژگی شخصیتی آینده‌نگری با جو کارآفرینی در کتابخانه‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($p=۰/۰۵$) (جدول ۷)، ولی بین سایر ویژگی‌های شخصیتی با جو کارآفرینی در کتابخانه‌ها رابطه معناداری به‌دست نیامد.

به‌منظور تعیین اینکه متغیر آینده‌نگری به چه میزانی می‌تواند متغیر روحیه کارآفرینی در کتابخانه‌ها را تبیین کند، از آزمون رگرسیون تک متغیره استفاده شد که ویژگی شخصیتی آینده‌نگری به‌عنوان متغیر پیش‌بین و روحیه کارآفرینی در کتابخانه‌ها به‌عنوان متغیر ملاک وارد معادله شدند. نتیجه آزمون مذکور

[1]. SPSS 15

نشان داد، ویژگی شخصیتی آینده‌نگری می‌تواند حدود ۹ درصد متغیر روحیه کارآفرینی در کتابخانه‌ها را تبیین کند که از نظر آماری معناداری بود (جدول ۸).

جدول ۱. توزیع فراوانی کتابداران مورد مطالعه برحسب مشخصات جمعیت‌شناختی

	متغیر	فراوانی	درصد
جنس	مرد	۱۵	۳۲/۶
	زن	۳۱	۶۷/۴
سن	۳۵ سال و کمتر	۱۲	۲۶/۱
	۴۵-۳۶ سال	۲۰	۴۳/۵
	بیشتر از ۴۵ سال	۱۴	۳۰/۴
سطح تحصیلات	دیپلم و کاردانی	۸	۱۷/۴
	کارشناسی	۳۲	۶۹/۶
	کارشناسی ارشد و دکتری	۶	۱۳
رشته تحصیلی	کتابدار	۳۳	۷۱/۷
	غیرکتابدار	۱۳	۲۸/۳
سابقه خدمت	۱۰ سال و کمتر	۱۳	۲۸/۳
	۲۰-۱۱ سال	۱۹	۴۱/۳
	بیشتر از ۲۰ سال	۱۴	۳۰/۴
دانشگاه محل خدمت	علوم پزشکی	۱۶	۳۴/۸
	دانشگاه بیرجند	۱۷	۳۷
	دانشگاه‌های پیام نور، آزاد، فرهنگیان و صنعتی	۱۳	۲۸/۳

جدول ۲. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کتابداران مورد مطالعه در خصوص وجود زمینه کارآفرینی در کتابخانه برحسب جنس

دیدگاه کتابداران	جنس		
	مذکر	مؤنث	
	میانگین± انحراف استاندارد		P
فرهنگ‌سازمانی خود و ویژگی‌های آن در زمینه کارآفرینی	۲/۶۹±۰/۸۶	۲/۹۰±۰/۶۷	۰/۳۵
انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت	۳±۰/۹۰	۳/۶۶±۰/۳۸	۰/۰۰۱
تمایل کتابداران به کارآفرینی	۳/۸۰±۰/۷۵	۳/۷۴±۰/۴۷	۰/۷۳

کتابخانه و نظام آن	۲/۷۸±۰/۹۲	۳/۱۸±۰/۴۸	۰/۰۶
نظام پاداش در کتابخانه	۲/۴۷±۰/۶۲	۲/۶۶±۰/۴۹	۰/۲۹
رهبری سازمانی	۲/۷۹±۰/۸۸	۳/۰۸±۰/۵۹	۰/۲۰
ویژگی کارکنان	۳/۱۲±۰/۸۷	۳/۳۶±۰/۴۶	۰/۲۳

جدول ۳. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کتابداران مورد مطالعه در خصوص وجود زمینه کارآفرینی در کتابخانه برحسب سطح تحصیلات و رشته تحصیلی

دیدگاه کتابداران	سطح تحصیلات			
	دیپلم و کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد و دکتری	P
	میانگین± انحراف استاندارد			
فرهنگ‌سازمانی خود و ویژگی‌های آن در زمینه کارآفرینی	۲/۳۸±۰/۵۳	۲/۸۹±۰/۷۷	۳/۱۲±۰/۵۵	۰/۱۲
انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت	۲/۸۷±۰/۸۶	۳/۵۵±۰/۵۶	۳/۷۱±۰/۵۵	۰/۰۱
تمایل کتابداران به کارآفرینی	۳/۴۸±۰/۹۳	۳/۷۵±۰/۴۵	۴/۱۵±۰/۳۴	۰/۱۰
کتابخانه و نظام آن	۲/۶۱±۰/۷۲	۳/۱۵±۰/۶۷	۳/۱۲±۰/۴۶	۰/۱۲
نظام پاداش در کتابخانه	۲/۳۱±۰/۴۹	۲/۶۱±۰/۵۴	۲/۸۵±۰/۵۵	۰/۱۸
رهبری سازمانی	۲/۷۶±۰/۸۶	۳±۰/۷۱	۳/۱۷±۰/۳۱	۰/۵۵
ویژگی کارکنان	۳/۳۴±۰/۵۸	۳/۲۲±۰/۶۵	۳/۵۲±۰/۵۴	۰/۵۵

جدول ۴. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کتابداران مورد مطالعه در خصوص وجود زمینه کارآفرینی در کتابخانه برحسب رشته تحصیلی

دیدگاه کتابداران	رشته تحصیلی		
	کتابدار	غیرکتابدار	P
	میانگین± انحراف استاندارد		
فرهنگ‌سازمانی خود و ویژگی‌های آن در زمینه کارآفرینی	۲/۸۱±۰/۷۳	۲/۸۹±۰/۷۶	۰/۷۳
انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت	۳/۴۸±۰/۶۸	۳/۳۶±۰/۶۶	۰/۵۷
تمایل کتابداران به کارآفرینی	۳/۷۸±۰/۶۰	۳/۷۱±۰/۴۹	۰/۷۳
کتابخانه و نظام آن	۳/۰۵±۰/۶۷	۳/۰۴±۰/۷۱	۰/۹۷
نظام پاداش در کتابخانه	۲/۵۵±۰/۵۷	۲/۷۲±۰/۴۶	۰/۳۴

رهبری سازمانی	۳/۰۱±۰/۷۱	۲/۹۲±۰/۷۰	۰/۶۷
ویژگی کارکنان	۳/۳۴±۰/۵۹	۳/۱۳±۰/۷۰	۰/۳۱

جدول ۵. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کتابداران مورد مطالعه در خصوص وجود زمینه کارآفرینی در کتابخانه برحسب سابقه خدمت

دیدگاه کتابداران	سابقه خدمت			P
	میانگین± انحراف استاندارد			
	۱۰ سال و کمتر	۲۰-۱۱ سال	بیشتر از ۲۰ سال	
فرهنگ‌سازمانی خود و ویژگی‌های آن در زمینه کارآفرینی	۲/۹۶±۰/۷۶	۲/۷۸±۰/۷۶	۲/۷۸±۰/۷۰	۰/۷۴
انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت	۳/۵۰±۰/۵۹	۳/۵۵±۰/۵۹	۳/۲۵±۰/۸۲	۰/۶۴
تمایل کتابداران به کارآفرینی	۳/۸۸±۰/۴۸	۳/۷۲±۰/۵۷	۳/۶۹±۰/۶۶	۰/۹۷
کتابخانه و نظام آن	۳/۰۹±۰/۷۷	۳/۰۳±۰/۶۷	۳/۰۴±۰/۶۲	۰/۹۶
نظام پاداش در کتابخانه	۲/۶۳±۰/۵۵	۲/۵۹±۰/۶۲	۲/۵۷±۰/۴۴	۰/۱۸
رهبری سازمانی	۳/۲۹±۰/۷۴	۲/۸۹±۰/۷۱	۲/۸۴±۰/۵۹	۰/۷۴
ویژگی کارکنان	۳/۳۵±۰/۵۹	۳/۲۷±۰/۶۵	۳/۲۳±۰/۶۶	۰/۸۸

جدول ۶. مقایسه میانگین نمره دیدگاه کتابداران مورد مطالعه در خصوص وجود زمینه کارآفرینی در کتابخانه برحسب محل خدمت

دیدگاه کتابداران	محل خدمت			P
	میانگین± انحراف استاندارد			
	علوم پزشکی	بیرجند	پیام نور، آزاد، فرهنگیان و صنعتی	
فرهنگ‌سازمانی خود و ویژگی‌های آن در زمینه کارآفرینی	۲/۹۲±۰/۸۰	۲/۸۳±۰/۶۵	۰/۷۳±۰/۸۳	۰/۲۸
انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت	۳/۸۴±۰/۴۳	۳/۱۸±۰/۷۵	۳/۳۱±۰/۵۹	۰/۰۰۸
تمایل کتابداران به کارآفرینی	۳/۶۹±۰/۶۰	۳/۸۰±۰/۶۶	۳/۷۹±۰/۴۰	۰/۸۳
کتابخانه و نظام آن	۳/۱۲±۰/۳۶	۳/۰۶±۰/۷۴	۲/۹۶±۰/۸۹	۰/۸۲
نظام پاداش در کتابخانه	۲/۸۸±۰/۵۴	۲/۴۳±۰/۵۱	۲/۴۷±۰/۴۷	۰/۰۳

رهبری سازمانی	۳/۱۸±۰/۷۵	۲/۸۴±۰/۶۰	۲/۹۵±۰/۷۵	۰/۳۶
ویژگی کارکنان	۳/۴۶±۰/۵۲	۳/۲۰±۰/۶۴	۳/۱۸±۰/۷۲	۰/۴۰

جدول ۷. همبستگی مربوط به ویژگی‌های شخصیتی کتابداران با جو کارآفرینی در کتابخانه

متغیر	جو کارآفرینی در کتابخانه	
	r	p
ویژگی‌های شخصیتی مثبت	۰/۲۸	۰/۰۶
اعتماد به نفس	۰/۲۵	۰/۰۹
موفقیت‌طلبی	۰/۲۲	۰/۱۴
شیوه رهبری	۰/۲۲	۰/۱۴
آینده‌نگری	۰/۲۹	۰/۰۵
ویژگی‌های شخصیتی مدیران	۰/۲۸	۰/۰۶

جدول ۸. ضرایب رگرسیون مربوط به نقش ویژگی‌های شخصیتی کتابداران در پیش‌بینی جو کارآفرینی در کتابخانه

متغیر پیش‌بین	ضریب غیراستاندارد		ضریب استاندارد	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	مقدار T	P-value
	مقدار B	اشتباه استاندارد	مقدار β				
آینده‌نگری	۱/۱۵	۰/۵۷	۰/۲۹	۰/۲۹	۰/۰۹	۲/۰۲	۰/۰۵

نتیجه

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین ویژگی شخصیتی آینده‌نگری با جو کارآفرینی در کتابخانه‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و این ویژگی می‌تواند حدود ۹ درصد متغیر روحیه کارآفرینی در کتابخانه ها را تبیین کند ولی بین سایر ویژگی‌های شخصیتی با جو کارآفرینی در کتابخانه‌ها رابطه معناداری به‌دست نیامد.

نمکی[1] و همکاران (۱۹۸۸) در مطالعه خود نشان دادند، ویژگی شخصیتی آینده‌نگری و آینده‌گرایی می‌تواند بر کارآفرینی مؤثر باشد که این نتیجه همسو با یافته‌های مطالعه حاضر می‌باشد. این در حالی است که محمدی و همکاران (۱۳۹۰) به این نتیجه دست یافتند که بین آینده‌نگری، با کارآفرینی رابطه معناداری وجود ندارد ولی بین ریسک‌پذیری، مردم‌گرایی، موفقیت‌طلبی، اعتماد به نفس با تمایل به کارآفرینی رابطه معناداری وجود دارد.

1. Namaki

نتایج مطالعه می‌سی‌نا[1] (۲۰۰۵) در بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان نشان داد که افراد دارای اعتماد به نفس بالا به‌نوعی خود را مهم، معنی‌دار و ارزشمند می‌دانند و به‌طور میانگین اثربخش‌تر از کارکنانی هستند که اعتماد به نفس کمتری دارند. آنها بهتر کار می‌کنند و کمتر به رها کردن خود فکر می‌کنند که این خود، زمینه‌ساز کارآفرینی را در سازمان‌ها فراهم می‌سازد.

شیپرز و همکاران (۲۰۰۸) در بررسی رابطه میان محیط کارآفرینی سازمانی و با ویژگی‌های نوآوری و ریسک‌پذیری نشان دادند، میان شاخص‌های انعطاف‌پذیری مرزهای سازمان و در دسترس بودن زمان با نوآوری رابطه‌ای معناداری وجود ندارد. یافته‌های تحقیق رستگار هروی (۱۳۸۸) نشان داد، بین ویژگی شخصیتی تحمل ابهام و کارآفرینی کتابداران رابطه معناداری وجود ندارد.

پژوهش‌هایی پیرامون کارآفرینی و ارتباط آن با ویژگی‌های شخصیتی در تمامی رشته‌های دانش بشری مورد توجه متخصصان است. حرفه کتابداری نیز با توجه به در اختیار داشتن امکانات بالقوه فراوان در زمینه کارآفرینی از این امر مستثنا نیست. کتابداران با تقویت روحیه و انگیزه کارآفرینی براساس ویژگی‌های شخصیتی خود می‌توانند گامی مؤثر در ایجاد مشاغل جدید بردارند و در خودکفایی کشور سهم به‌سزایی داشته باشند. در این مطالعه تنها ویژگی آینده‌گرایی با روحیه کارآفرینی رابطه مثبت و معناداری داشت. آینده‌نگری از جمله ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان است. کارآفرینان می‌دانند به کجا می‌خواهند بروند. آنها تصور و دیدگاهی از آینده سازمان خود دارند. گرچه شاید کارآفرین مجبور به برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و قطعی باشد، ولی داشتن چنین دیدگاهی می‌تواند این برنامه‌های کوتاه‌مدت را در یک جهت برای رسیدن به هدف هماهنگ نماید (کیانا، ۱۳۸۹).

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد، میانگین نمره دیدگاه کتابداران در خصوص انجام اقداماتی در زمینه کارآفرینی در کتابخانه محل خدمت در خانم‌ها نسبت به آقایان، در کتابداران کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری نسبت به کتابداران دیپلم و کاردانی و نیز در کتابداران دانشگاه علوم پزشکی نسبت به کتابداران دانشگاه‌های بیرجند، پیام نور، آزاد، فرهنگیان و صنعتی به‌طور معناداری بیشتر بود. همچنین میانگین نمره دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی در خصوص نظام پاداش در کتابخانه نسبت به دیدگاه کتابداران دانشگاه بیرجند به‌طور معناداری بیشتر بود.

یارایی (۱۳۸۸) بیان داشت، بین ویژگی‌های کارآفرینی با جنسیت رابطه معناداری وجود ندارد. پرداختچی[2] و همکاران (۲۰۰۹) در مطالعه خود نشان دادند که بین ویژگی‌های کارآفرینی کارکنان برحسب

1. Messina
2. Pardakhtchi

متغیرهای سابقه خدمت و سطح تحصیلات تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. همچنین محمدی و مرجانی (۱۳۹۳) در مطالعه خود نشان دادند، بین ویژگی‌های کارآفرینی کتابداران برحسب سابقه کاری و سطح تحصیلات تفاوت معناداری وجود ندارد.

اباذری و همکاران (۱۳۹۳) در مطالعه خود به این نتیجه دست یافتند، کتابداران با مدرک تحصیلی کتابداری، کارآفرینی بیشتری نسبت به کتابداران با مدرک تحصیلی غیرکتابداری داشتند. همچنین کتابداران با سطح تحصیلات کارشناسی و بالاتر، بیشترین کارآفرینی را نسبت به کتابداران با سطح تحصیلات کاردانی و پایین‌تر داشتند.

با توجه به موضوع پژوهش حاضر و مطالعات انجام شده در این زمینه می‌توان بیان نمود که بدون تردید کتابداران زمانی در انجام وظایف محوله موفق خواهند بود که دارای ویژگی‌هایی باشند که بتوانند از آنها در انجام مسئولیت‌های خود استفاده کنند. ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان نیز از این سنخ می‌باشند. وجود هر یک از آنها در کتابداران باعث همگامی حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی با تغییرات روزافزون و رشد و دوام کتابخانه‌ها خواهد بود.

با جمع‌بندی نتایج بالا می‌توان به سازمان‌ها پیشنهاد داد که در زمان جذب از آزمون‌های شخصیت استفاده کنند تا تناسب شخصیت و شاغل به بیش‌ترین حد ممکن برسد، به‌نحوی‌که سازمان از مزایای چنین رویکردی بهره‌مند شود. در انتها یادآوری می‌شود که لازم است تحقیقات بیشتری در مورد سایر ویژگی های شخصیتی مؤثر بر کارآفرینی به‌عنوان یک موضوع مهم در سازمان‌ها صورت بگیرد، چراکه زمینه افزایش درک و آگاهی مدیران و پژوهشگران را فراهم می‌کند.

کتابنامه

احمدپور داریانی، محمود (۱۳۸۱). *کارآفرینی (نظریات، تعاریف و الگوها)*. تهران: انتشارات پردیس.

احمدپورداریانی، محمود؛ مقیمی، محمد (۱۳۸۸). *مبانی کارآفرینی*. تهران: انتشارات سریرا.

استادزاده، زهرا (۱۳۸۲). کارآفرینی، توسعه و اشتغال. *مجله رهیافت*، ۲۹، ۷۱-۸۰.

اباذری، محمدرضا؛ باب‌الحوائجی، فهیمه؛ نوشین‌فرد، فاطمه و اباذری، زهرا (۱۳۹۳). ویژگی‌های انگیزشی (روان‌شناختی) کارآفرینی کتابداران کتابخانه‌های پزشکی با تأکید بر مکتب انسانی، مطالعه موردی: واحدهای پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی. *فصلنامه مدیریت اطلاعات سلامت*، ۱۱ (۳)، ۳۳۳-۳۲۶.

باب‌الحوائجی، فهیمه؛ اباذری، محمدرضا؛ نوشین‌فرد، فاطمه (۱۳۹۲). مطالعه متغیرهای جمعیت‌شناختی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی و تأثیر آن بر ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی از دیدگاه مکتب انسان‌گرایانه،

مطالعه موردی: واحدهای جامع دانشگاه آزاد اسلامی، *فصلنامه دانش شناسی (علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری اطلاعات)*، ۶ (۲۱)، ۳۵.

پرداختچی، محمدحسن؛ حیدری، محمود و شفیع‌زاده، حمید (۱۳۸۷). بررسی اثربخشی مدیریت در زمینه‌سازی برای بروز و پرورش کارآفرینی. *مجله چشم‌انداز مدیریت بازرگانی*، ۲۶: ۷۱-۱۰۰.

رجبی پور میبدی، علیرضا؛ حبیب الله دعائی و سعیده امامی میبدی، ۱۳۹۱، پرورش روحیه کارآفرینی در میان دانشجویان و رابطه آن با جو سازمانی، دومین کنفرانس دانشجویی کارآفرینی کشور، تهران، دانشگاه شاهد، http://www.civilica.com/Paper-ENTSTU02-ENTSTU02_051.html

رستگار هروی، زهرا (۱۳۸۸). *سنجش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی کتابداران و اطلاع‌رسانان شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های دولتی شهر تهران*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا، تهران.

زالی، محمدرضا؛ مدهوشی، مهرداد و کردنائیج، اسداله (۱۳۸۶). ارزیابی مشخصه‌های کارآفرینی دانشجویان (مورد مطالعه: دانشگاه مازندران). *مجله مدرس علوم انسانی*، ۱۱ (۵۵): ۸۱-۱۱۳.

شاه‌حسینی، علی (۱۳۸۳). *کارآفرینی*. تهران: انتشارات آییژ.

شکاری، محمدرضا (۱۳۹۳). کارآفرینی و بازار کار در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی. *کتاب ماه اطلاعات، ارتباطات و دانش‌شناسی*، ۱۷ (۴)، ۶۹-۶۳.

صفوی، زینب؛ مرادی، خدیجه (۱۳۹۲). چالش‌ها و موانع ترغیب دانش‌آموختگان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی به ایجاد کارآفرینی و اشتغال‌زایی. *فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی*، ۲ (۲)، ۲۹-۵۴.

عسگراوغلی، ناصر؛ عابدی، رحیم (۱۳۹۲). تأثیر شخصیت کارآفرینانه بر عملکرد شغلی کارکنان با میانجی‌گری توانمندسازی. *فصلنامه توسعه کارآفرینی*، ۲۱، ۱۰۵-۱۲۴.

کیانا (۱۳۸۹). راهکارهای موفقیت در کارآفرینی– می‌خواهم موفق شوم. بازیابی ۱۰ خرداد ۱۳۹۳، از http://www.kyanah.blogfa.com/post-30.aspx

محمدی، امین؛ مرجانی، سید عباس (۱۳۹۳). بررسی قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی). *پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۴ (۱)، ۱۶۸-۱۵۳.

محمدی، حمید رضا؛ احمدی، عبدالله؛ شایان جهرمی، شاپور امین (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با تمایل به کارآفرینی. *فصلنامه زن و جامعه*، ۲ (۱)، ۱۲۰-۹۹.

ملک‌احمدی، پریسا و پوربهرام، بهار (۱۳۹۲). ارزیابی مقایسه‌های ویژگی‌های روان‌شناختی مؤثر بر نگرش‌های کارآفرینانه دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور. *مجله کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۶ (۱): ۲۰۹-۲۲۴.

منصوری، عبدالکریم؛ نقشینه، نادر؛ احمدپور داریانی، محمود (۱۳۹۱). بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی دانشجویان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران. *فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۱۸ (۳)، ۴۴۹-۴۶۸.

نعمتی، محمدعلی (۱۳۹۲). بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان دانشگاه‌های دولتی تهران. *دو فصلنامه نوآوری و ارزش‌آفرینی*، ۱ (۳)، ۶۴-۴۷.

یارایی، علیرضا (۱۳۸۸). بررسی برخی روحیات کارآفرینی در بین دانشجویان و مقایسه آن با مدیران صنایع. پایان نامه کارشناسی ارشد، شیراز: دانشگاه شیراز.

Allison, M. M (2007). Women’s Health: Librarian as Social Entrepreneur. *Library Trends*, 56 (2), 423-448.

Chell E, Haworth J (2009). *Explorations of the Entrepreneurial Personality: A; latent class analysis paper EIASM*. Australia: Vienn.

Giesecke, J. & McNeil, B (2010). *Fundamentals of Library Supervision. Second edition*. Chicago: ALA.

Galbraith, C (2002). *A Note on Gender Differences in Entrepreneurial Risk-taking: A Computerized Business Game Simulation Experiment*, Submitted To The Administrative Science Quarterly.

Hood, N. and J. E. Young (1993). Entrepreneurship's Area's of Development: A Survey of Top Executives in Successful Firm, *Journal of Business Venturing*, 8 (2), 115-135.

Hian, C. K. (1996). Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics study of Hong Kong MBA students. Journal of Managerial Psychology, 11(3), 12-25.

Hui, W. (2013). New Knowledge Management System for Better Knowledge and Information Services in University Libraries. Cross-Cultural Communication, 9(3). 39-43.

Llewellyn, David J. & willson, Kerry M. (2003). The ControversialRole of personality traits in entrepreneurial Psychology.

Messina, M (2005).. Tools for personal growth. *Handling fear of success*. http://www. diratrible.com.

Namaki, M. Erritsen, G. & Beyer, C (1988). Encouraging entrepreneurs in developing countries. *Long rang planning*, 21 (4), 98-106.

Olakitan, O. O. and A. P. Ayobami (2011). An Investigation of Personality On Entrepreneurial Success, *Journal of Emerging Trends In Economics and Management Sciences*, 2 (2), 95-103.

Prochaska, J (2002), A New View of Creativity and Innovation, *Prochaska Company, Willmar, Minnesota*, 22 (2), 27-39.

Scheepers, M.J., Hough, J., & Bloom, J.Z. (2008). Nurturing the corporate entrepreneurship capability, *Southern African Business Review*, 12 (3), 50-75.

Toftoy, C. N. (2002). The Key to a Librarian's Success: Developing Entrepreneurial Traits. Informtion Outlook, 6 (6), 42-45.

Willmott, K. E., & Wall, A. F. (2012). Responding to Fiscal Tensions and a Changing Educational Context a Librarian Entrepreneur. Journal of Cases in Educational Leadership, 15(4), 85-95

Wee-Liang, T., & Teck-Meng, T (2002). *The Antecedents of ValueCreation in Singapore Corporations*. Singapore Management University.

Yamada, J. I (2004). A Multidimensional View of Entrepreneurship: Towards a Research Agenda on Organization Emergence, *Journal of Management Development*, 23 (4), 289-320.